

I forbindelse med udvalgsbehandlingen havde Steen Olsen (UFP) følgende bemærkninger /præciseringer til Tude Å og valg af løsning. Administrationen har kommenteret bemærkningerne med rødt.

Da der i det forelagte projekt af 13. august stadig kan være risici for at det ikke kan gennemføres når alle detaljer foreligger - ønskes følgende præciseringer og dokumentationer sikret før endelig godkendelse i udvalg / byråd

1. En permanent åbning i højt vandslukket ved Tjokholmsdæmningen skal præciseres og defineres yderligere blandt andet om en eventuel mulig øget bredde efter de biologiske behov. Blandt andet ved at slusen kan lukkes helt ved stormflod.

DTU ønsker en beregning af hvor meget der maksimalt kan løbe gennem den $\frac{1}{2}$ meters permanente åbning. Det skal og vil blive belyst i forbindelse med klargøringen af materialet til kommunens vandløbsmyndighed. Der sikres en mulighed for, at slusen kan lukkes helt i tilfælde af stormflod.

2. Åbne og lukke tiderne skal inden projektets endelige godkendelse - godkendes af DTU Aqua blandt med det formål at være fremtids og klimasikret med fuld respekt for gældende vandrammedirektiv fsv fiskemålsætninger.

DTU er ikke myndighed, så de hverken kan eller skal godkende noget. Åbne og lukketiderne justeres, så der er maksimal åbningstider, uden at det går ud over vitale interesser.

Tude Å Projektet er ikke et projekt, der skal imødegå øget havvandstand som følge af klimaændringer. Projektet skal heller ikke sikre området vejlerne, sommerhusene eller de opstrøms arealer for oversvømmelse pga. fremtidens klimaændringer, men da projektet påvirker en eksisterende beskyttelse (Tjokholmdæmningen), og desuden tillader vandgennemstrømning til Vejlen, så skal projektet sikre, at den hidtidige højt vandsbeskyttelse ift. sommerhusene er intakt.

Hovedopgaven ift. at nedbringe udvaskningen af næringsstoffer samt tilbageførelsen af Tude Å til sit gamle forløb påvirkes ikke af klimaændringerne, fx vil projektområdet som sådan ikke tage skade af hyppigere oversvømmelser engang i fremtiden

Ønsker sommerhusene at sikre sig yderligere mod oversvømmelser, skal der rejses en egentlig sag om højt vandsbeskyttelse. Tude Å projektet har ikke interesse i et sådan projekt.

Det kan oplyses, at koten på slusen i Tjokholmdæmningen vil være ca. 2 meter.

3. Der foretages de af DTU Aqua foreslåede beregninger Jfr. referatet fra mødet d. 23. August 2021 om vandgennemstrømningen gennem den permanente åbning.

Dette vil blive beskrevet i det materiale, der skal indgå i myndighedsbehandlingen

4. Der foretages de af DTU Aqua foreslåede analyser Jfr. referatet fra mødet d. (23. August) af ind og udstrømmende vand på de vådlagte enge samt behov for smoltdiger i projektet.

En nærmere analyse af strømningsvejene ud af åprofilet vil kunne belyse, hvorvidt der er et behov. I dialogen med DTU blev det foreslået, at der i stedet for smoltdiger kunne laves nogle mere naturlige justeringer i terrænet på udsatte steder. Det er finjusteringer, som kan laves i forbindelse med detailprojekteringen. Dog skal disse justeringer ske indenfor projektets nuværende rammer, både ift. konsekvenser for lodsejere og kvælstoffjernelsen.

5. Der anvendes sidehængte klapper i slusen, som foreslået af DTU Aqua og som angivet i referatet fra mødet d. 23. August.

Slusen projekteres med sidehængte klapper, som det også er foreslået af DTU

6. Der iværksættes hurtigst muligt forhandlinger om de fornødne kompensationer med berørte lodsejere opstrøms Tude Å, som følge af en øget middelvandsstand i Tude Å.

Der kan ikke gives endelig tilladelse til projektet, før aftalerne med lodsejerne er på plads. Det er derfor helt afgørende, at forhandlingerne går i gang, så snart der foreligger en politisk beslutning.

Dette er allerede aftalt internt i administrationen

7. Der udfærdiges en best og worst case tidsplan i forhold til effekter af ny økonomi og eventuelle klager til forelæggelse over for udvalgets medlemmer og inden byrådsbehandling. Det gælder: Kvælstofberegningen, Tilskud, VVM screening, Fredningsnævns kendelsen, nødvendige dispensationer og tilladelser i forhold til Naturbeskyttelses og Vandløbsloven og et økonomisk overslag over ny pris for projektet.

Administrationen vurderer, at det er muligt at få tilladelser og dispensationer i hus til projektet; men det er meget svært at forudsige, om der kommer klager eller ej. Der kan være interessenter, der vælger at påklage af helt principielle grunde.

Udgangspunktet er, at projektet forsætter, med den økonomi der foreligger, dvs. det afsatte budget sammen med tilsagnet fra staten. Den generelle prisudvikling i samfundet drejer næppe uden om Tude Å-projektet, så det vil være nødvendigt, at gennemgå projektet meget tæt mhp. at optimere projektøkonomien. Det arbejde skal ske i samarbejde med rådgiver og entreprenør. Det er parterne også opmærksom på.

Arbejdet skal ske sideløbende med myndighedsbehandlingen, så der er sikkerhed for, at økonomien fortsat kan holde inden anlægsopgaven sættes i gang.

Staten (Landbrugsstyrelsen) har tilkendegivet, at stå ved deres tilsagn, og anlægsentreprenøren står også ved deres tilbud fra 2017. I særlige tilfælde kan en tilsagnsforhøjelse komme på tale, uden at det er nærmere defineret, hvad "særlige tilfælde" kan omfatte.

Tude Å projektets udfordringer og ændringer bunder især i Miljømålsloven og vandområdeplanernes indførelse af fiskemålsætninger i Tude Å. Det har ført til den løsning,

der nu foreligger. Der er afledte konsekvenser som følger af den nye løsning (ændring af sluse, kompensationer opstrøms og fornyet myndighedsbehandling mv.). Samtidig er prisniveauet på anlægsområdet steget historisk meget i de seneste år. Om det kan retfærdiggøre en tilsagnsforhøjelse vil om nødvendigt blive afprøvet.

Byrådet orienteres selvfølgelig om økonomidelen, hvis der sker væsentlige ændringer.

8. Inden forelæggelse i byrådet ønskes skriftlig bekræftelse fra staten på at de er sindet at opretholde den økonomiske støtte til projektet trods seneste ændringer i det oprindelige godkendte projekt

Landbrugsstyrelsen oplyser, at tilsagnet står ved magt frem til udgangen af 2023, samt at særlige omstændigheder kan sikre en forhøjelse af tilsagnet.